

Persones

Enric Riera Frigola. Professional de la fotografia i expert en música i pintura

ROSA M. MASANA RIBAS

Enric Riera va ser també un dels fotògrafs bisbalencs que, en la línia del seu col·lega antecessor Emili Cases (1879-1970), i d'en Domingo Salvo Saglieti -àlies en 'Lux'-, van deixar petjada a la Bisbal, especialment per la seva extensa col·lecció de fotografies on hi trobem imatges de diversos moments històrics de la vila. Pel que fa a l'Enric, la seva producció comprèn un període de temps que va des de l'any 1940 fins a finals de la dècada dels seixanta.

Aquesta breu crònica s'ha pogut fer gràcies a la informació verbal oferta per la seva filla Núria, la qual regenta un establiment de fotografia, i per l'observació directa de la seva obra guardada en imatges impreses sobre les primitives plaques de vidre seques, en format cel·luloide, en paper fotogràfic i en els clàssics clixés.

Parlarem també de l'Enric per la seva faceta de músic i de pintor de quadres, i veurem que en conjunt era un home artista polifacètic.

La seva persona

L'Enric va néixer a can Barretina de la Bisbal l'any 1907, i molt possiblement assistit per la llevadora Carmen Bastons al seu domicili del carrer Joan Maragall, actualment carrer anomenat de la Riera. Els seus pares, en Martí Riera àlies en 'Barratina', i la seva mare Conxita Simón, eren bisbalencs i en néixer l'Enric van formar una família de quatre germans junt amb Joan, l'Elvira i la Conxita. A la mateixa casa familiar hi tenien el negoci d'una sabateria on hi arreglaven i venien calçat, però a més el seu pare era molt aficionat a la música, talent que l'Enric va heretar.

De petit va anar a estudi als *Hermanos*, on entre d'altres matèries impartien l'assignatura de dibuix, activitat que a ell li agradava força i en tenia habilitat, fet que de més gran va motivar-lo a pintar quadres d'aquarel·la. Quan va tenir uns catorze anys, es va traslladar a Barcelona per treballar d'aprenent a

Façana de la vivenda i botiga del carrer Pi i Maragall, actualment carrer de la Riera. Al costat es pot observar part de l'adrogueria de Can Farreny. Fotos: arxiu família Riera.

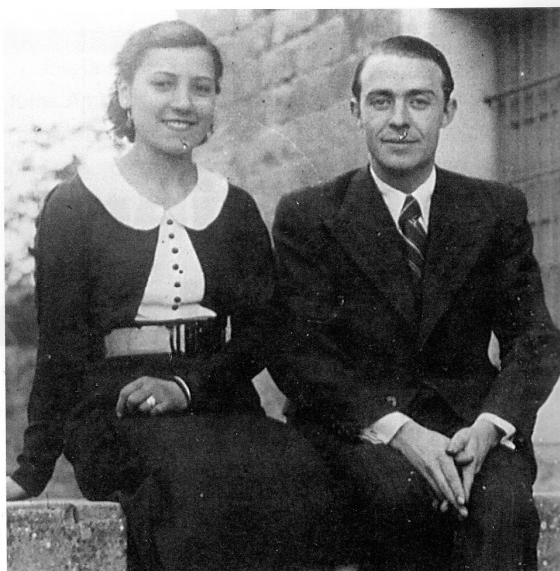
una casa de roba i amb el que guanyava es pagava les classes al Conservatori de música, on hi va aprendre a tocar el violí. A la capital va viure els moments dels canvis socials, la Mancomunitat i la República, i es va implicar en diversos fets. Durant les hores de lleure tocava en un quartet musical que van crear un grup d'amics.

Va tornar a venir a la Bisbal i es va casar aproximadament l'any 1945 amb la Teresa Frigola, una noia de Peratallada amb qui va tenir una filla, la Núria. Segons expliquen, l'Enric tenia un tarannà molt de xerinxola: li agradava fer gresca però, això sí, sabia amb qui la podia fer.

Professional de la fotografia

La seva filla Núria ens comenta que l'afició per la fotografia li venia de molt jovenet: pertanyia al Centre excursionista i a totes les sortides s'emportava la càmera. Al llarg de la seva vida en va tenir diverses: una de les primeres funcionava amb el sistema d'impressionar la imatge sobre plaques de vidre tractades, més endavant va venir el cel-luloide i la marca d'aparell que més li agradava era la *Leica*, que es va posar al mercat l'any 1913. També assajava la creació estereoscòpica, que aleshores s'havia posat de moda.

Ens comenten que, junt amb el seu germà Joan, muntaven els diversos estris del laboratori fotogràfic, i fins i tot s'havien fet una caixa negra, el primer mecanisme portàtil d'impressió d'imatges on s'havia de calcular molt bé l'obertura del pas de la llum i el temps d'exposició. Alguns infants veïns de l'Enric, ara adults, recorden

L'Enric i la seva muller Teresa Frigola, any 1944.

la sensació que els havia fet entrar al seu laboratori de revelat estrictament fosc, només amb una petita llum vermella i la flaire especial que desprenien els productes químics posats dins de les cubetes, i junt amb les imatges penjades als estenedors.

Tenia el laboratori i tenda de fotografia al mateix local on abans els seus pares venien i arreglaven sabates. A la fotografia que adjuntem hi podem observar la façana de l'edifici amb el rètol comercial que posa: 'Infonal films', i a la cara adversa 'Gevaert films', possiblement les dues marques que omplien el mercat en aquella època.

Durant diversos anys, a més de fer de fotògraf privat, va ser-ho oficialment de l'Ajuntament, activitat que li va permetre de fotografiar gairebé tots els esdeveniments socials succeïts a la Bisbal durant el període abans esmentat. Encara hi ha persones que el recorden amb el seu equip fotogràfic penjat a l'espatlla, que fins i tot el decantava cap un costat per l'excessiu pes que tenien els materials d'abans.

Ventall d'imatges

Tot observant els àlbums de fotografies que guarda la seva filla Núria, hem vist una àmplia diversitat de moments històrics de la vila, com poden ser: les processons de Corpus, confirmacions amb la presència del

bisbe, la diada de Reis, les Missions que s'organitzaven cada dos o tres anys, el dia del Domund que servia per recollir diners per als missioners, l'hora Santa que es resava ininterrompudament durant 40 hores des del dia de Rams fins al dijous Sant, imatges de les filles de Maria, de les nenes i nens de l'escola de les Monges uniformats, la festa de Santa Llúcia patrona de les modistes, actes d'Acció Catòlica, els *Pastorets*, Sant Tomàs d'Aquino, el Corpus dels frares, la processó de l'arribada de la Mare de Deu de Fàtima, batejos, casaments, enterraments, els Tres Tombs, i d'altres de més profanes com ara partits de futbol, aspectes del mercat, el primitiu Drac, la Festa Major, penyes com la 'Senalló' o el 'Grillo', grups de músics, carnaval, gimcanes, festes de gremis, Miss Bisbal, personatges reconeguts com Pau Casals, comerços, bars i aspectes de la vila en procés d'obres públiques, asfaltats de carreteres, tallada de plataners, carros transportant blat a can Suñer, famílies diverses..., entre d'altres.

La seva faceta de músic

En Robert Vilà, de can Farreny, ens diu que l'afició per la música li venia del seu pare, que a més de sabater era músic, concretament fiscornista, amb la particularitat que en Martí tocava un fiscorn de quatre vàlvules -són més habituals els de tres- i en Robert encara guarda aquest instrument del seu avi amb molta cura. En Martí era un dels deu músics de l'Orquestrina Catalunya de la Bisbal.

L'Enric, però, per expressar-se musicalment va escollir el violí, sortint-ne un bon violinista fins al punt que va ensenyar a perfeccionar aquest art musical a en 'Barbagalia', motiu que rebia en Xavier Cugat, i d'acord amb alguns comentaris a en Cugat quan tocava se li escapaven determinades notes, com deien, feia galls.

Entre diversos joves de la Bisbal havien format un grup musical, amb el qual en ocasions també anaven a fer serenates sota els balcons de les noies, perquè es diu que la Bisbal posseïa un gran reguitzell de noies boniques, i això també era un bon motiu de reclam per als nois dels pobles veïns. Ara, ens agradaria de conèixer les lletres d'aquestes sonates, i qui sap si algun grup musical actual de la Bisbal en farien una adaptació moderna.

La Núria explica que el seu pare, junt amb la senyora Campillo, mare del doctor Alejandro Campillo, que tocava el piano, i junt amb algun altre músic, amenitzaven els

L'Enric tocant el violí l'any 1922

actes que es feien al Teatre del Foment i al Teatre Vell del carrer del Morro, edifici que diuen tenia una estructura molt semblant a la del Teatre del Liceu de Barcelona i que un incendi va destruir, concretament un dia de la Festa Major a la tarda de l'any 1966.

La faceta de pintor

D'acord amb la imatge que adjuntem de l'Enric, on el veiem assegut davant d'un cavallet i amb els pinzells a la mà, podem dir que l'afició per la pintura també li venia de molt jovenet. Es va interessar per la pintura de l'aquarel·la i la seva tendència va ser de pintar indrets de la vila de la Bisbal, paisatges, que segons comenten eren del Daró en amunt, i també va pintar algunes marines. Els quadres que feia els venia, si bé alguns encara donen color a les estances de la vivenda dels seus familiars.

Per resumir, podem dir que l'Enric va ser un bisbalenc que cultivava diverses arts, i durant la seva joventut va ser també un vailet implicat en els esdeveniments socials de l'època.